

SPEIDEREN

MEDLEMSBLAD FOR NORGES SPEIDERFORBUND #1.2015

NATT I NATUREN

Mange speidergrupper slo leir en natt i januar. Balder, Anja og Ronja fra 17. Oslo Kampianerne fikk med seg klima- og miljøministeren på overnatting i skogen.

10
16

TEMA: SPEIDERE VIL UT

*2015 er Friluftslivets år i hele Norge.
Det passer bra for den som er speider!*

LEDERBOKA

Også for deg som er peff eller peffass!

SPEIDERE VIL UT

Å være ung i Japan

SPEIDERAKSJONEN

Skole for syriske barn

Bokstaven og tallet viser hvilket mål i programmerne saken passer til. Merkenes og målene finner du i Stifinner- og Vandrersloggen, og i Speiderbasen.

Mål:
F-1, 9,
10

SMÅ OG STORE NYHETER

AKTIVITETSTIPS

BLI EKSPERT

Jeg heter **Kirvil** og er redaktør for Speideren.

UT PÅ TUR OG UTE I VERDEN

Var du blant alle dem som overnattet ute da Friluftslivets år åpnet 13. januar? Da har du gjort som klima- og miljøminister Tine Sundtoft oppfordret alle speidere til da hun slo leir sammen med 17. Oslo Kampianerne speidergruppe: «Bruk Friluftslivets år til å rigge til slike opplevelser som disse, og inviter med dere andre. Dere speidere er trygge på friluftslivet, og dere kan gjøre andre trygge!» sa hun ved leirbålet den kvelden.

Jeg håper du kommer til å dra på mange patruljeturer i år, for eksempel gjennom turkonkurransen Haikeligaen (se side 15). Mange synes at patruljeturene er det beste med å gå i speideren: Turer uten voksne ledere, med telt, i hytte, under gapahuk eller åpen himmel, der patruljen bestemmer alt selv!

I desember var jeg i Libanon sammen med Flyktningshjelpen og feltreporter Malin Hauge Erdal fra 1. Lone speidergruppe. Der møtte vi syriske barn og unge som har opplevd krig og det å måtte flykte til et annet land. Vi besøkte skoler som Flyktningshjelpen driver, og over alt så vi hvor stor forskjell det gjør for et barn å få gå på skolen. Slik får barna lære, leke og ha det fint på et trygt sted sammen med andre barn. Pengene vi skal samle inn gjennom Speideraksjonen i april går til å gi enda flere barn på flukt fra borgerkrigen i Syria et slikt tilbud.

«Mange synes at patruljeturene er det beste med å gå i speideren: Turer uten voksne ledere, med telt, i hytte, under gapahuk eller åpen himmel, der patruljen bestemmer alt selv!»

Det er fint å vite at vi som bor her kan gjøre noe som virkelig hjelper andre barn og unge, selv om de bor på en annen kant av verden! Bli med på Speideraksjonen, du også!

Speiderhilsen
Kirvil Kaasa
ansvarlig redaktør

NORGES SPEIDERFORBUND

Besøksadresse:

St. Olavsgate 25, 0166 Oslo

Postadresse:

Postboks 6910 St. Olavs plass, 0130 Oslo

Telefon: 22 99 22 30

E-post: nsf@speiding.no

www.speiding.no

Ansvarlig redaktør: Kirvil Kaasa

Design: Løwehjerte design AS

Trykk: 07 Media

Opplag 10-16: 7 800 (totalt 17 890)

Forsidefoto: Carl-Frederic Salicath

Redaksjonen avsluttet: 6. februar

Generalsekretær: Jens Morsø

Speidersjef: May-Britt Roald

Bidragstere:

Karoline B. Tetzlaff Hauge, Malin Hauge Erdal,

Espen Willersrud, Ksenia Sazonova,

Forbundskontoret til Norges speiderforbund er sertifisert som Miljøfyrtårn.

Sissel Skoge, Ragnhild Erevik Fosse, Kamilla Myrvåg Assev, Hanne Lundanes, Bendik Fjeldstad, Cecilie Mariko Hara, Bente Ulvestad, Malene Celius Enoksen /Flyktningshjelpen

Redaksjonen:

Tove Arntzen (tovearn@online.no)

Carl-Frederic Salicath (cfsalicath@gmail.com)

Alexander Vestrum (vestrum@gmail.com)

Christina Eide (christinalarsen96@gmail.com)

KORTNYTT

TEKST: ALEXANDER VESTRUM OG KIRVIL KAASA

Her presenterer vi notiser om små og store speiderhendelser. Fortell oss hva du driver med! Har dere vært på en tur litt utenom det vanlige? Kanskje dere har gjort noe som er blitt lagt merke til i lokalsamfunnet? Send bilde og en kort tekst til Speideren, så kanskje det havner i bladet: kirvil.kaasa@speiding.no

ILLUSTRASJON: LINK ARKITEKTUR

SPEIDERNE VIL BYGGE MODERNE I STAVANGER

I Stavanger og kommunene rundt vil speiderne ha «speiderbaser» i friluftsområder. De har fått med seg et arkitektfirma til å tegne byggene, og Stavangers ordfører er positiv, skriver Aftenbladet.

– Vi trives best ute. De fleste av våre aktiviteter er i naturen lokalt. Grunnen til at vi likevel søker om å få bygge disse basene, er fordi vi trenger møtestedet. Vi trenger en plass hvor vi kan oppholde oss mellom aktivitetene, sier daglig leder Ivar

Anton Nøttestad i Vesterlen krets. Først og fremst ønsker han en uteplass for Madlaspeiderne og Godesetspeiderne, særlig ettersom sistnevnte på grunn av sopp ikke kan være i sine lokaler.

Stavanger-ordfører Christine Sagen Helgø har sett planene, blant annet byggene tegnet av Link Arkitektur.

– Dette er et godt forslag. Jeg er positiv til disse planene, sier ordføreren. Samtidig understreker hun at søknaden ikke er behandlet ennå. ■■

ELITESOLDAT-ORDFØRER OVERNATTET UTE

Ordfører Bjørn Kahrs i Randaberg kommune i Rogaland overnattet ute sammen med speiderne for å markere starten på Friluftslivets år. Og overfor Bygdebladet kunne han fortelle at han ikke gruet seg.

– Som gammel elitesoldat og

FOTO: RANDABERG KOMMUNE

speider klarer jeg vel en natt ute, sa han til avisa. Ordføreren trakk også fram at han har tatt både Forsvarets etterretningsskole og Forsvarets sanitetsskole, samt at han var pionérdykker i Nordsjøen. ■■

ULSTEIN-ORDFØRER SLAPP Å SOVE ALENE

Som nesten 200 andre ordførere sov Jan Berset i Ulstein kommune i Møre og Romsdal ute for å markere Friluftslivets år. En stund så det ut til at han måtte sove alene, skriver Vikebladet Vestposten. – Ingen vits for meg å sove ute alene, uttalte ordføreren. Heldigvis fikk han selskap både av speidere og Røde Kors-medlemmer. ■■

FOTO: ERIK NORRUD I HØIRE

FOTO: MAIKEN SOLBAKKEN/FIRDAPOSTEN

HEMMELIG SPEIDING I FLORØ

Sjøspeiderne i Florø FA speidergruppe, Sogn og Fjordane krets, driver med mye spennende. Men nøyaktig hva, vil de ikke fortelle til lokalavisa Firdaposten:

– Mange trur ein berre sit i ring og knyt knutar, men det er langt fra sanninga, sier 15-årige Sigurd Hovden, som er roveraspirant. – Samtidig gjer vi nok ein del ting vi ikkje burde gjere, men det kan vi ikkje seie noko om, legger 13-årige Olai Bjerck Hovden til, mens hans smiler. ■■

ROVERE REDDET SAUER I SIRDAL

I Sirdal fant to rovere i vinter et par sauer som hadde gått rundt i dyp snø i tre uker. Temperaturen var ned mot – 30 grader, ifølge NRK. Speiderne trodde først de så en ulv, men det viste seg å være to sauer, forteller Ivar Anton Nøttestad, som var vaktleder.

– Sauene slapp lurte seg nok unna årets pinnekjøtt, men de hadde nok ikke levd så mye lenger, sier Ivar Anton. I en slede ble sauene fraktet til gården der de har tilhold. Sirdal ligger helt nordvest i Vest-Agder fylke, og det er her speiderne har etablert kompetansesenteret Frikvarteret. ■■

FOTO: NILS H. TOLDNES, ADRESSEAVISEN

FOTO: IVAR ANTON NØTTESTAD

ET GODT STYKKE ARBEID I SØR-TRØNDELAG

Sør-Trøndelag krets har restaurert Stykket gård i Trondheim bymark. Speiderne tar vare på eiendommen nesten uten støtte fra kommunen, skriver Adresseavisen.

Hovedhuset er pusset opp utvendig for 800 000 kroner, og det for midler som speiderne har skaffet selv, bortsett fra 40 000 kroner som kommunen støttet prosjektet med. De sikre inntektskildene er utleie av eiendommer og

medlemskontingenten. – Bidrag fra kommunen, fond, legater og bedrifter, er ren bonus, og det er ikke lett å få napp, forteller leder for speidernes husråd, Svein Gunnes.: – Vi søkte over 40 bedrifter og ti forskjellige fond og legater i forbindelse med oppussingen, uten å få et eneste positivt svar. Men speiderne ga ikke opp: – Har du trua, får du til det du vil, slår Gunnes fast. ■■

FOTO: HANNE K. EILERTSEN, TROMSØYA SPEIDERGRUPPE

ET LAG AV DYKTIGE VEILEDERE

Roverlaget Faktotum i Tromsøya speidergruppe har bidratt i lederutdanningen på Universitetssykehuset i Nord Norge, og godt fornøyde deltakerne har sendt denne hilsenen til gruppeleder Oddgeir Moe: «Vi i PULS- teamet på HRU ønsker å gi en tilbakemelding og takk til deg og roverne dine for en flott gjennomføring av oppdrag «treretters

middag på bål, med element av konkurranse». Opplegget var veldig bra, og tilbakemeldingene fra oss og deltakerne på PULS var udelt positive. God organisering, god mat og, ikke minst, flinke og hyggelige ungdommer som gjennomførte seansen på en imponerende måte. Dette frister til gjentakelse.» ■■

SPEIDERNE RYDDET OPP I HORTEN

Tradisjonen tro ryddet speiderne opp ved «Festningen», et populært utsiktspunkt i Horten, etter festlighetene nyttårsaften. Det opplyser Espen Paulsen i Horten-speiding til avisa Gjengangeren.

– Speiderne gjør dette hvert år. Det ble fem sekker full av søppel denne gangen. Jeg vil anmode folk å være flinkere til å rydde selv, sier Paulsen. ■■

FOTOGRAF: ELISABETH PAULSEN

TEMA

TEKST OG FOTO: TOVE ARNTZEN

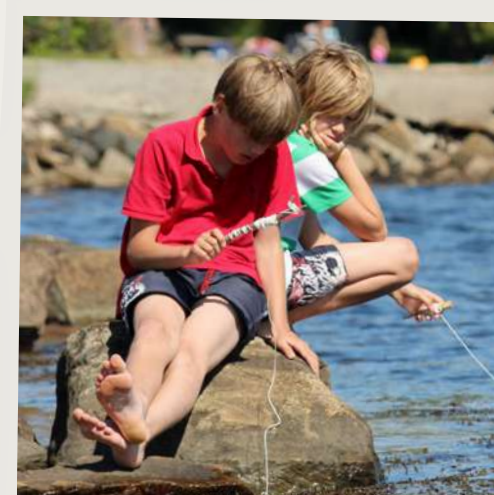
SPEIDERE VIL UT

2015 er Friluftslivets år, det har regjeringen bestemt, og har sagt til alle som driver med uteaktivitet for barn og unge, slik som speideren: «Ta med dere barn ut i naturen, også dem som ikke er medlemmer. La dem få prøve hvor gøy det er å være på tur sammen med dere!»

Vi som er speidere vil jo gjerne være ute! Dessuten kan vi mye om friluftsliv som vi godt kan dele med flere! Derfor er dette noe som mange speidergrupper rundt i Norge skal gjøre i år: Lage speiderdager for dem som ikke er speidere.

En stor del av det å være speider er å være ute, lære om naturen, være i aktivitet, finne på nye morsomme ting å gjøre og å ha det gøy sammen – det er så mye på velge mellom, året rundt: klatre i trær, ake, padle, fiske, lage mat på bål, overnatte med patruljen i gapahuk eller lavvo, eller kanskje i snøhule, gå en hinderløype eller refleksløype, følge dyrespor, tenne bål uten fyrstikker eller lighter, bygge snøborg og iglo, og minst hundre andre ting! Du kjenner kanskje noen som ikke går på speideren, og som ikke er så mye ute. Hva med å invitere dem med på noe gøy ute? Har du forresten tenkt på at når du har det fint på tur får du lyst til å dra ut igjen? Tenk om du kan gjøre sånn at andre også vil være mer ute!

Det å ville ut kan også bety at en vil ut i verden for å oppleve nye speider-eventyr. I de fleste land finnes det speidere som vi kan besøke, det finnes speidersentre som vi kan dra til, det arrangerer, kurs, og internasjonale leire i mange land hele tiden. Mulighetene er mange for dem som virkelig vil ut. Kanskje er du snart rover? Da er det mye mer du kan bli med på, og ha enda mer moro i speideren! ■■

TOPPTUR PÅ FLAT ØY

Familien Nesse sjekker inn: Sondre (2 år), Linnea (6 år), mamma Anine og pappa Øystein. Håkon Schønning (11 år) og Richard Sandbæk (11 år) registrerer deltakerne.

Linus Ekvold (10 år) balanserer fint på lina.

Beverne og roverne inntok Rambergstoppen, som er lettest tilgjengelig. Småspeiderne var på Rødsåsen, som med sine 170 m.o.h. er den høyeste toppen i området.

Jeg besøkte troppen på Bjørnåsen. Her ble jeg møtt av speiderlederne Andre Børnes og Peik Næsje.

– Alle speiderne skal sove ute, fortalte de. De skal dessuten registrere deltakere, og selge pølser, kaker og kaffe eller pizza stekt på bål!

FLERE PÅ TUR På Bjørnåsen samarbeidet speiderne med – DNT Vansjø om opplegget, og målet er å være synlige, få folk til å gå tur i nærmiljøet, samt å få nye medlemmer.

Rett før Trefjellsturen har Ylvis sluppet videoen om knuteknyting, «Truckers Hitch», og låta dunderer fra en høytaler i huken til guttepatruljene. Speiderne forteller stolt at de har lært seg knuten før turen.

MERKESAMLING Den som besøker alle tre toppene i løpet av helgen, får et jakkemerke. Mange har begynt å samle på merkene: Tre bronsemerker gir et sølvmerke, tre sølvmerker gir gull. I tillegg kan turgåerne delta på aktiviteter, leker eller konkurranser på hver topp, for eksempel prøve nattvandring på høylys dag ved hjelp av bind for øynene, klatre ned til Bjørnehulen (men ikke vekk bjørnen!), eller forsøke å gå på line.

SPEIDERNE FÅR NABOENE UT Det er gratis å delta, og speiderne ser på det som en mulighet til å gjøre noe bra for nærmiljøet. Mange deltakere forteller at de aldri har vært her før, selv om de har bodd i Moss i mange år.

Trefjellsturen er et fint eksempel på hvordan speiderne bidrar til at folk kommer seg ut og i naturen og få nye opplevelser! ■■

Pizza stekt på bål smaker ekstra godt, bare bunnen ikke blir brent!

Patruljene Ekorn og Bamse.

Patruljene Elg og Ørn.

SPEIDERE VIL UT

TEKST KIRVIL KAASA / CHRISTINA EIDE • FOTO: CECILIE MARIKO HARA

FAKTA OM SPEIDING I JAPAN

- Speiderloven består av åtte paragrafer og handler blant annet om det å være vennlig, takknemlig, modig, snill og glad.
- Japanske speidere har mye samfunnsengasjement i programmet

1

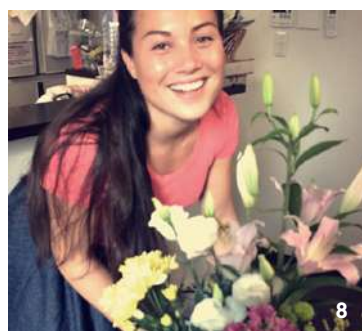
2

6

7

8

11

12

12

BLI KJENT MED JAPAN!

Cecilie Mariko Hara (19) og broren Dag Takuro Hara (16) fra 11. Trondheim MS speidergruppe skal på jamboreen (verdensspeiderleiren) i Japan til sommeren. Med japansk far og norsk mor er de mer kjent med landet og kulturen enn de fleste av de andre 900 norske deltakerne.

– Vi er vokst opp i Norge, men reiser til Japan omtrent annethvert år, forklarer Cecilie, som er troppsassistent i jamboreetroppen Frithjof Nansen.

– Sist sommer dro jeg dit alene på språkkurs.

Japan er en lang reise unna, og vi lurer på hvordan det er å

være barn og ungdom i Japan, og om speideren der er annerledes enn i Norge? Cecilie forteller:

– Japanske ungdommer er kanskje mindre redde for å skille seg ut enn det vi er i Norge, både når det gjelder interesser og klær – det virker som om det er mer tillatt å være seg sjøl, uten at andre bryr seg eller kritiserer. De tør ofte å være litt mer barnslige, de trenger ikke være så «kule». Japanske gutter går gjerne med veske! Det ser du ikke så ofte i Norge.

På en ferie i Japan for et par år siden traff familien Hara, som alle er speidere, tilfeldigvis på en tropp med japanske speidere, både jenter og gutter. De var i full sving utenfor speiderhuset sitt, med matlaging og spikking. Alle hadde hel speiderdrakt, skjorte og bukse, skjerf og caps.

– De var veldig hyggelige, det ble en skikkelig fin speideropplevelse!

Det er ellers ikke så vanlig at gutter og jenter er sammen på fritiden, forteller Cecilie:

sitt. De var tidlig ute med å hjelpe til etter kjernekraftverkulykken i Fukushima i 2011.

- Speiderløftet lyder fritt oversatt fra japansk omtrent slik:

«På min ære lover jeg å gjøre mitt beste for å gjøre min plikt overfor Gud/Buddha og landet mitt, lyde speiderloven, hjelpe alle mennesker til alle tider, holde meg fysisk sterk og mentalt våken, og være

ærlig og redelig».

- Enhetsinndelingen er nesten helt lik vår: Bevere (6-8 år), Ulvunger (8-11 år), Stifinnere (11-14 år), Vandrere (14-20 år), Rovere (18-24 år)

1. En av mange populære festivalene i Tokyo. Matboder, mennesker og masse hygge.
2. Tropp Dovrefjell (WSJ 2011) på besøk hos en japansk tropp.
3. Typisk kakedisk på et av mange mindre bakeri Japan. Her er det noe for enhver smak!
4. Tradisjonell festivaldans. Her kan alle delta – liten som stor!
5. Cecilie i ført en tradisjonell yukata.
6. Vi tester norske ferdigheter hos japanerne.
7. Cecilies etternavn «Hara» i kanji på et dørskilt.
8. Cecilie med sin første egenlagde, tradisjonelle Ikebana-dekorasjon.
9. Tradisjonell og typisk japansk «fastfood». Anbefales virkelig!
10. Cecilie og Dag spiser fokost på et typisk japansk hotell.
11. Troppsbilde av en japansk tropp under WSJ 2011.
12. Cecilie sammen med noen venner, traskende på vei til en festival i Tokyo.
13. Vakre Hamrikyu garden, midt i Tokyo.
14. Vi ønskes velkommen som gjester under WSJ 2011 av en japansk tropp.

– Jenter er sammen med jentevenner og gutter med andre gutter. Når en gutt og en jente treffes, forventes det at jenta skal virke sjenert og være «søt».

VENNER MØTES UTE

– Jeg og vennene mine i Trondheim er ofte med hverandre hjem, og av og til lager vi mat sammen, men i Japan bor mange trangt, og har liten plass hjemme. Derfor er det vanligst at venner treffes ute, i butikker eller går på restaurant, noe som ofte er billigere enn i Norge. Det er som bare familie og de aller nærmeste vennene som inviteres hjem.

I japansk skole er det mer disiplin enn i norsk skole, og elevene jobber hardt, men lekser er ikke vanlig. Det betyr ikke at japanske barn og unge har mye mer fritid enn vi har i Norge: To kvelder i uka går de fleste på skole, som oftest fra kl. 18 til 21, i tillegg til skole på dagen.

SOMMER ER FESTIVALTID Vi spør Cecilie hva unge i Japan ellers gjør i fritiden, og hun forteller om sommerfestivalene: – De er veldig populære! De foregår ute, og det handler om forskjellige spill, og masse god mat, som tilbys fra boder på

gatene, som *yakisoba* (stekte nudler), *yakitori* (stekt kylling på spyd), *niku manju* (melboller med kjøtt) og *onigiri* (risboller). Det er så mye godt å få! *Hanabi*, japansk fyrverkeri, hører også med til sommerfestivalene. Mange jenter og gutter pynter seg i *yukata*, en tynnere og enklere variant av den tradisjonelle kimonoen. Den passer godt om sommeren når det er varmt og fuktig i Japan, og finnes i mange farger og mønstre!

Cecilie var med på jamboreen i Sverige i 2011 med troppen Dovrefjell. Tilfeldigvis var nabotroppen fra Japan:

– Japanere er veldig åpne og interesserte i å bli kjent med andre, og vi ble invitert til å spise sammen med dem. De lagde typisk japansk mat av det som var tilgjengelig på jamboreen, nudelsuppe med kokt egg, for eksempel. Og så spiste de selvfølgelig med pinner! De brukte også pinnene til å røre i grytene over bålet. Vi lekte en japansk lek sammen, hvor vi skulle slå på en vannmelon med bind for øynene til den gikk i stykker. Etterpå viste vi dem hallingkast.

Cecilie gleder seg skikkelig til å reise tilbake til sommeren:

– På vegne av Japan ønsker jeg alle mine norske medspeidere velkommen, og håper at alle får en kjempebra leir med mange fine opplevelser! ■■

2015
FRILUFTSLIVETS ÅR

SPEIDERE VIL UT

TEKST: KIRVIL KAASA • FOTO: CARL-FREDERIC SALICATH

ÅPNING AV FRILUFTSLIVETS ÅR

UNDER STJERNENE MED STATS- RÅDEN

17. Oslo Kampianerne gjorde som mange andre speidergrupper over hele landet 13. januar: De dro på overnattingstur, og gjesten deres var selveste klima- og miljøminister Tine Sundtoft, som hadde oppfordret alle landets ordførere til å overnatte ute midt i uka.

Forholdene er perfekte her i skogen: Vindstille, stjerneklart, tørr nysnø og noen få minusgrader, bare en kort kjøretur unna bygatene. Tine Sundtoft hadde tidligere på dagen vist at hun er god til å kløyve ved da hun besøkte speiderne i Tøyenparken, men i leiren ved Ulsrudvann i Østmarka er det meste klart når hun kommer. Speidersjef May-Britt Roald, styreleder for Norsk Friluftsliv Dag Kaas, et lite NRK-team og et par medarbeidere fra Klima- og miljødepartementet er også med.

DIREKTESENDT SPEIDERTUR

– Jeg har ikke vært speider, men er vant med friluftsliv, forteller hun. – Likevel er det første gang jeg overnatter ute vinterstid, men jeg er beredt: Jeg har en varm sovepose, og da jeg kledde på meg i dag tidlig, tenkte jeg på at nå skal jeg ha ull innerst i 24 timer!

Middagen blir servert, og speidere, ledere og gjester samles rundt bålet som brenner lystig. NRK gjør klart til innslag på Dagsrevyen.

På direkten lover Balder Tørud Rømo (15) at Sundtoft kan glede seg til å være sammen med mange hyggelige speidere, få være

med på kule leirbålsanger, og at hun nok kan få noen spørsmål om politikk. Forbindelsen til nyhetsstudioet blir snart brutt, men både speiderne og ministeren «kom på TV».

LEIRBÅLSPRAT OM KLIMAET OG MILJØET

Troppsleder Bente Ulvestad innvier leirbålet, og snart lyder det speidersanger og leirbålsrop i vinterkvelden. Så slipper speiderne til med spørsmål om klima og miljø, om nytten av klimavoter og bruk av palmeolje. En av speiderne vil vite hva som er aller viktigst for Norge framover når det gjelder klimaet, og Sundtoft svarer:

– Vi må få fart på omstillingen fra det å bruke oljeenergi, til andre og mer miljøvennlige energiformer. Vi må jobbe med å bruke mindre energi, for eksempel ved at transportveiene blir kortere. Vi må senke forbruket vårt, og ikke kjøpe nytt hele tiden – det tåler ikke verden!

– De fleste her i Norge har ikke vondt av å kjøpe mindre, fortsetter hun. – Vi kaster også altfor mye, ikke minst mat! Det går godt an å spise rester, og det må vi bli mer vant til.

Det er nemlig slik at vi fint kan gjøre noen viktige endringer i hverdagen, uten at vi får et dårligere liv.

Hun har også et spørsmål til speiderne: – Helt fram til og med min generasjon har vi vært vant til å tenke at det å få det stadig bedre materielt sett, for eksempel større boliger, har vært et mål å strekke seg etter. Jeg lurer på hva dere tenker om dette? Hvordan vil dere leve deres liv? Er det noe dere er opptatt av og snakker om i vennegjengen?

Det er ingen som riktig drister seg til å svare med en gang. Ministeren har tydelig gitt ungdommene noe å tenke på, for eksempel at det trengs mer energi til et stort hus enn et til lite hus. Men snart diskuterer de ivrig, for eksempel at de som er unge ikke trenger å gjøre som de voksne, og at man kan gå i stedet for å kjøre bil når avstanden er kort.

Speiderens journalist og fotograf trekker seg tilbake mens leirbålspraten fortsetter. Dagen etter får vi høre at ministeren er godt fornøyd med speiderne og natten. Hun hadde ikke frosset, men sov i rundt seks timer, og rakk morgenmøtet i departementet. ■■

Tine Sundtoft fikk overrakt Speiderboka og den helt ferske Lederboka i gave fra speidersjef May-Britt Roald.

Balder Anja, Ronja og Kristian er ikke redde for å fryse, men mer opptatt av at de trenger å dusje av seg bållukten før de skal på skolen neste morgen.

«Bruk Friluftslivets år til å lage til slike opplevelser som disse, og inviter med dere andre. Dere speidere er trygge på friluftslivet, og dere kan gjøre andre trygge!»

Tine Sundtoft, klima- og miljøminister

På direkten med Kari Toft fra NRK.

Finn ut mer om
Friluftslivets år på
[www.speiding.no/
friluftsliv](http://www.speiding.no/friluftsliv)

FRILUFTSLIVETS ÅR 2015:

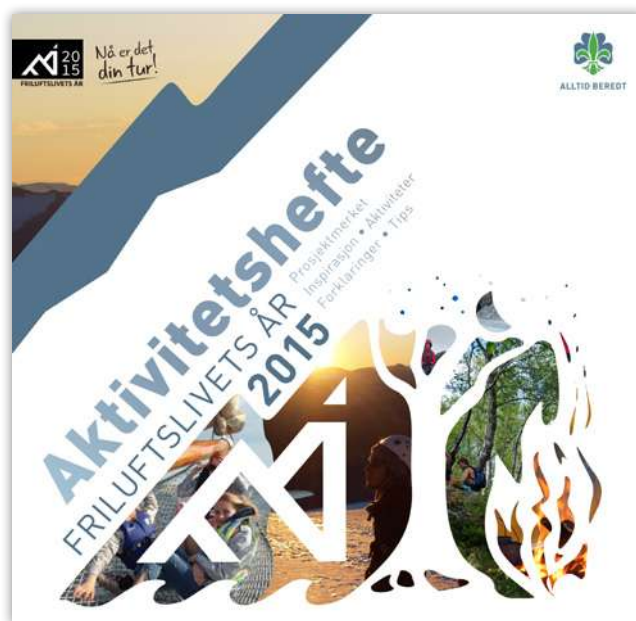
PROSJEKTMERKET «OPPDRAG FRILUFTSLIV!»

I Friluftslivets år kan speidere i alle enheter ta prosjektmerket «Oppdrag Friluftsliv!». Det gir mange morsomme aktiviteter, mer friluftslivserfaring og mye bra speiding!

Prosjektet er beskrevet i eget aktivitetshefte som følger med denne utgaven av Speideren. Alle som får bladet tilsendt i posten, får heftet. Ekstra hefter kan bestilles av gruppene.

FÅ MERKE Ideen er at speiderne skal samarbeide om prosjektet, gjerne i sine faste patruljer eller enheter, men gruppene kan også sette sammen prosjektgrupper på tvers av patruljer og enheter. Når prosjektet er fullført, har alle som har bidratt i det, gjort seg fortjent til prosjektmerket. Merket kan bestilles fra nettbutikken speider-sport.no. Les mer om hvordan dere kan jobbe med prosjektet i heftet.

EGET AKTIVITETSHEFTE Heftet beskriver prosjektmerket for alle aldersgrupper, og med en egen forklaring for ledere. Det inneholder også en oversikt over friluftslivet som emne og ramme i treningsprogrammet. I heftet finner du også en del andre tiltak og aktiviteter en kan være med på i forbindelse med Friluftslivets år 2015. ■■

FRA ORD TIL HANDLING

«Oppdrag Friluftsliv!» er et godt eksempel på hvordan speidergruppa kan gjøre om forbundets ferske strategi fra ord til handling. Ved å gjennomføre prosjektmerket oppnår en gruppe alle tre hoveddelene av visjonen: «speidere vil ut, patruljen tar ansvar og speiding når flere».

HER ER «OPPDRAG FRILUFTSLIV!»

I forbindelse med Friluftslivets år 2015 ønsker vi å gi alle speidere i Norges speiderforbund et spesielt oppdrag:

Dere skal dele friluftslivsgleden med flere gjennom å være med og arrangere en enkel aktivitet, tur eller en aktivitetsdag i nærmiljøet. For å klare dette må dere samle erfaringer og lære dere nyttige ferdigheter innen speiderfriluftslivet.

Mål:
F-6, F-10,
S-3, V-1,
L-5

SLIK KAN DERE VISE FREM SPEIDERGRUPPA

Mange grupper har brukt starten på Friluftslivets år til å vise andre hvor gøy det enkle friluftslivet er! De fleste liker godt å prøve seg på typiske speideraktiviteter: Under åpningen av Friluftslivets år i Tøyenparken spikket Kronprinsesse Mette-Marit sitt eget stekespidd, og hun og Kronprins Haakon koste seg ved speidernes bål mens de stekte pinnebrød.

Andre aktiviteter de besøkende kunne prøve seg på hos speiderne var saging og kløyving, klatre i tre, og få fyr ved hjelp av tennstål. Flere hundre barn fra barnehager og skoler, og noen voksne, håndterte ivrig pinnebrøddeig, kniv, øks, sag og tennstål under god veiledning: I løpet av de mange timene arrangementet varte ble det ikke bruk for et eneste plaster!

SØK OM UTSTYRSPAKKE TIL GRUPPA Speidergrupper og kretser kan søke om utstyrspakker til aktivitetsdager med enkelt friluftsliv i nærmiljøet («Hundremeterskogen») i 2015, og mange har allerede søkt. Vil din gruppe eller krets også arrangere «Hundremeterskogen», meld fra til forbundskontoret så snart som mulig. Vi deler ut utstyrspakker, inkludert et reklamebanner til gruppa, så langt lageret rekker!

BRUK FANTASIEN Flere grupper har allerede gode tradisjoner for aktivitetsdager for folk flest, andre er godt i gang med å forberede sin første: I en park midt i byen hadde Fredrikstad krets et stort og spennende speidertivoli sist høst: Dette var generalprøven på årets tivoli, og speidere fra hele kretsen testet aktiviteter som karusell bygget av rager, økseasting(!), 4-mannslabyrintspill, 'atomreaktor', balansering, bruskasseklating og konsentrasjonsleker og andre puslerier. Forbipasserende som gjerne ville deltatt kan glede seg til å gjøre det i år! ■■

ANDRE TIPS TIL SYNLIGHETSAKTIVITETER:

Lista over alt en kan finne på er lang, her er noen få tips:

- tilby kanopaddling i en dam eller elv i byen
- hold et minikurs i primitiv matlaging
- arranger natursti eller bymanøver
- lær bort kunnskap om kart og kompass, og arranger et miniorienteringsløp

Husk å innhente nødvendige tillatelser, alltid sørge for sikkerheten og å sjekke om forsikringen dekker eventuelle hendelser.

MED KANO PÅ ISLAGT VANN

Vandrerne i 1. Tananger sjø, en av våre største grupper, med over 200 medlemmer, hadde en fin vintertur blant høye trær i desember. Sjøspeidere gjør nemlig mye mer enn å ferdes til sjøs!

Lene Myklebust, Sofie Gloslie, Lene Sletten, Mona Sletten, Mathias Hatlestad og Eirik Forthun og resten av vandrerne startet vinterturen med et stemningsfullt fakkeltog inn i skogen.

– Vi startet turen utpå kvelden, og gikk med fakler til hytten, en knapp kilometer inn i skogen, det var en stemningsfull opplevelse, forteller leder Sissel Skoge.

– Dagen etter kosa vi oss med bl.a. speiderquiz fra et tidligere nummer av Speideren. Vandrerne hadde konkurranse om å være førstemann til å gjøre opp ild og brenne av tråden som var spent opp mellom to pinner.

Speiderne hadde også en knutestafett, der de alle måtte holde i et langt tau for så å knytte pålestikk, dobbelt halvstikk, båtmannsknop og andre knuter, uten å slippe taket i tauet.

– De var utrolig flinke til å samarbeide! forteller Sissel stolt.

SÅ PADLER VI PÅ ISEN ... / PADLESCRABBLE Men høydepunktet var kanoturen på et islagt vann! Først sjekket Sissel

og to vandrere at det var mulig å padle og manøvrere en kano på den tynne isskorpen som var kommet i løpet av natten. Så kastet de nesten hundre baller med bokstaver på (1 ball = 1 bokstav) utover isen. Tre og tre vandrere la ut på bokstavjakt i kano, den som satt i midten hadde en hâv til å fiske opp ballene med. Det var litt vanskelig å manøvrere kanoene i begynnelsen, men etter hvert som den tynne isen brast, ble det lettere å padle. Etter kanoturen lagde speiderne ord av ballene, som i scrabble, og fikk poeng for dem.

At det lakk mot jul var tydelig å merke på menyen på turen, som inneholdt både grøt med mandel, og pinnekjøtt og dessert! Og til tross for at det nesten var midt på vinteren, var det noen av vandrerne som var tøffe nok til å bo i gapahuk hele helgen. ■■

BLI MED I TURKONKURRANSEN HAIKELIGAEN!

Vil du konkurrere mot andre speidere og resten av Norge om hvem som er mest på tur? Dann et lag og bli med i Haikeligaen!

Haikeligaen går ut på å samle poeng ved å gå på dagsturer, overnattingsturer, fisketurer, besøke kulturminner og å løse månedsoppdrag.

PATRULJEKONKURRANSE For å samle poeng må du først danne et lag som kan bestå av tre til åtte personer, for eksempel patruljen din. Laget og turene deres registrerer dere enkelt på haikeligaen.no. Her kan dere også se hvordan dere ligger an i forhold til andre lag i deres aldersklasse.

TJEN POENG PÅ TUR Ta med patruljen eller vennene dine på tur og bli med i konkurransen! Dere får poeng for hvor langt dere går, sykler, padler eller går på langrennsski. Dere får også

ekstra poeng for å sove ute, så her har speidere et stort forsprang på mange andre! Første sesong i Haikeligaen går fra januar til august, og det er selvfølgelig ikke for sent å bli med nå!

I 2015 kommer det dessuten hver måned et nytt oppdrag, hvor laget ditt kan være med og konkurrere om både bonuspoeng og fine premier. Oppdragene er en inspirasjon til å komme seg ut på tur, hele året. Noen oppdrag er vanskeligere enn andre, men alle lag har mulighet til å løse mange oppdrag.

I tillegg til vinnerne av månedsoppdragene er det premier til lagene i hver klasse som har samlet flest poeng. Vi kårer også stormestre på tvers av klassene: Padlemestrene, Toppvandrerne, Kulturvandrerne og Storfiskerne.

Les mer og registrer laget ditt på www.haikeligaen.no. ■■

VI SPIONERER PÅ ROVERNE

TEKST OG FOTO: ALEXANDER VESTRUM

Lurer du på
hvordan det er å
være rover? Roverne
gjør mye forskjellig
og kult, bare se her.
Gled deg til å bli
rover!

PÅ GLATTISEN I JULI

Landsleiren er alltid om sommeren. Men er det noe hinder for å drive med vinteraktiviteter? Under landsleiren Stavanger 2013 bestemte folka i roverleiren, som het Snø, at de skulle ha både snø og is. Snøen ble hentet fra en ishall, og roverne hadde skøytebane, snøballkrig, påsketur og hoppkonkurranse!

ALLTID BEREDT

NRC

FLYKTNINGHJELPEN
NORWEGIAN REFUGEE COUNCIL

Mål:
S-9-11
V-7

Borgerkrigen i Syria har drevet over halvparten av befolkningen på flukt. Det går aller verst utover barn og ungdom.

Speideraksjonen 2015 samler inn penger til Flyktninghjelpens arbeid for å gi syriske barn i Libanon mulighet til å gå på skole.

Du kan hjelpe barna, les mer på de neste sidene.

22 000 000
INNBYGGERE I SYRIA
11 000 000
PÅ FLUKT

Borgerkrigen i Syria har ført til den alvorligste humanitære krisen og den største strømmen av flyktninger i dette århundret. Dette preger hele Midtøsten-regionen. Ikke siden andre verdenskrig har det vært så mange mennesker på flukt i verden som nå.

Ikke siden andre verdenskrig har det vært så mange mennesker på flukt i verden som nå.

I tillegg til den store andelen internt fordrevne i Syria har nabolandene tatt imot over 3, 7 millioner syrere. I Asia for øvrig er antallet internt fordrevne på vei ned, men en rekke land preges av fastlåste konflikter, der etniske, religiøse, sosiale og politiske motsetninger stadig driver mennesker på flukt

VAR TRYGT For noen få år siden strømmet mer enn én million irakiske flyktninger over grensen til Syria for å søke beskyttelse fra krigen i hjemlandet. Da ble Syria sett på som et relativt trygt land å oppholde seg i. Nå er situasjonen dramatisk endret. Etter tre år med borgerkrig er Syria i dag det landet i verden der flest mennesker er drevet på flukt, og Irak er et av landene som tar imot syriske flyktninger.

HALVPARTEN FLYKTET I januar 2015 hadde FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR) registrert over 3, 7 millioner syriske flyktninger. I tillegg var det mer enn dobbelt så mange internt fordrevne i landet. Nå regner man med at ca. 11 millioner syrere har måttet forlate hjemmene sine, det er halvparten av landets befolkning.

LIBANON TAR IMOT FLEST Nabolandene Libanon, Tyrkia, Jordan og Irak har tatt imot flest flyktninger fra Syria. Pågangen har vært størst i Libanon, der tallet på syriske flyktninger passerte én million for ca. ett år siden, og antallet øker stadig. ■■

SLIK HJELPER FLYKTNINGHJELPEN SYRERE PÅ FLUKT

- Flyktninghjelpen hjelper flyktninger fra Syria med å få et sted å bo, og sørger for rent vann. Barna får gå på skole, og de voksne får viktig informasjon som de trenger for å klare seg. I noen av nabolandene til Syria bygger og driver Flyktninghjelpen flyktningleirer. De gir flyktningene pakker med mat, klær, tepper og andre ting som er nødvendige.
- Til sammen gir Flyktninghjelpen nødhjelp til over 1 million syrere på flukt.
- Libanon er et lite land, og det er ikke plass til å bygge flyktningleirer for alle som er kommet dit fra Syria. Mange bor hos libanesiske familier, eller i bygninger som står tomme. Flere av bygningene er gamle eller uferdige, de består ofte bare av tak, vegger og gulv. De mangler for eksempel vinduer, dører og ovner. Flyktninghjelpen sørger for at disse husene blir bedre å bo i. Mange av områdene hvor det er flest syriske flyktninger i Libanon er fattige. Libaneserne bor ofte trangt allerede, men deler likevel huset sitt med flyktninger. Flyktninghjelpen bidrar med forskjellige ting for at det skal bli enklere for alle, både syrerne og libaneserne.

SKOLE FOR BARN I OMRÅDER MED KRIG ELLER URO

- Året rundt er skole til barn på flukt fra krig noe av det viktigste Flyktninghjelpen arbeider med.
- I fjor sikret/gav Flyktninghjelpen et skoletilbud til 210 000 barn i områder med krig og uro.
- Flyktninghjelpen har som mål å sikre et skoletilbud for 1 million barn innen 2017.
- Å gå på skole betyr mye for flyktningbarnas utvikling. På skolen kan de også bearbeide vonde opplevelser, og få en slags normal hverdag, med faste rutiner og andre ting som gjør at det kjennes trygt og godt å være der.
- Skole og utdanning er også viktig for å bygge opp igjen et land som er rammet av krig og uro, og for å sikre at det blir bra å bo der for både barn og voksne.
- Dessverre er det altfor lite penger som brukes på skoletilbud til barn i krigsområder i dag. Flyktninghjelpen jobber for å få forandret dette, slik at flere av dem som jobber med å hjelpe flyktninger, også i andre land, bestemmer seg for å gjøre enda mer for å gi barna skolegang.

BLI KJENT MED MAHA

Maha og Mohammed er to av de mange barna som har flyktet fra Syria, og som nå får gå på skolen i Libanon, takket være Flyktninghjelpen.

Maha (7 år) er en av elevene vi møtte på skolen vi besøkte i Saida i Libanon. Hun liker seg på skolen, og synes lekser er gøy! Her er Mahas historie, den likner på historien til mange andre barn som har flyktet fra Syria.

Maha er et av syv barn i en vanlig familie fra Halab i Syria. Hun har tre brødre og tre søstre. I starten av borgerkrigen i Syria ble Mahas pappa syk. Han mistet jobben sin, og familien fikk det så vanskelig at tre av barna måtte slutte på skolen, og begynne å jobbe.

BLE REDD For tre år siden nådde angrepene og kampene den delen av Syria hvor familien bodde. Maha så mange døde mennesker på gatene i Halab. Hun ble så redd at hun i flere dager ikke klarte å spise noen ting. Til slutt ble Maha syk.

FLUKTEN Familien bestemte seg for å forlate alt de hadde i Halab, og flykte til Libanon. Det var vinter, og været var veldig dårlig. Lyn og torden skremte Maha, det hørtes ut som lyden fra geværer og raketter, og Maha trodde at de var midt oppe i det de hadde flyktet fra.

Mahas skole:

Flyktninghjelpen samarbeider med en lokal organisasjon som driver skole for de yngste barna på biblioteket i byen Saida.

Alder: 7 år

Favorittfag: engelsk og arabisk

Drømmer om å bli: Lege

Lekser: Er gøy!

Favoritteventyr: Robin Hood

Etter skolen: Maha går hjem og er sammen med familien. Hun liker å tegne.

For et år siden døde plutselig Mahas søster Huda av hjertestans. Huda var bare 1 ½ år eldre enn Maha, og de to jentene var veldig glade i hverandre. Maha savnet søsteren sin fryktelig. Hun sa at hun helst ville dø selv, i det minste for én dag, slik at hun kunne få møte Huda igjen.

HAR DET TRYGT I Saida driver Flyktninghjelpen et skoleprogram sammen med en lokal hjelpeorganisasjon. Etter at Maha begynte på skolen i Saida er hun litt etter litt blitt mindre trist. Hun har begynt å være mer aktiv når hun er sammen med andre, hun snakker mer og leser bøker, og drømmer om å bli lege når hun blir stor. Maha har fått venner på skolen, og tenker ikke lenger hele tiden på Huda som er død. Mahas mamma er glad for skoletilbudet. Nå får Maha være på et sted som er trygt og godt for barn, og som gir henne framtidshåp. ■■

OG MOHAMMED

Mohammed er 13 år, og bodde allerede i en flyktningleir i Syria da det ble krig i 2011. To år senere måtte han og foreldrene flykte fra leiren.

Yarmouk-leiren er en palestinsk flyktningleir i utenfor Damaskus. En gang var den en viktig del av det palestinske flyktningssamfunnet i Syria. Leiren ble grunnlagt for nesten 60 år siden, da mange palestinere hadde flyktet til Syria på grunn av den arabisk-israelske krigen. Leiren hadde blant annet skoler og sykehus drevet av myndighetene i Syria. Legene, sykepleierne, lærerne og andre yrkesgrupper i Yarmouk var selv flyktninger i leiren, hvor bebyggelsen var av betong og stein, ikke av tynn teltduk.

MANGE DREPT I Yarmouk levde 160 000 palestinere i ro og fred med syrerne da leiren i 2012 ble utsatt for luftangrep fra den syriske presidentens styrker. Mange mennesker, også barn, ble drept. Sommeren 2013 ble forholdene enda vanskeligere for innbyggerne, da leiren ble okkupert av president Assads militære, og

Mohammeds skole:

Flyktninghjelpen samarbeider med UNICEF om skolen Mohammed går på.

Alder: 13 år

Favorittfag: Engelsk

Kommer fra: Flyktet fra leiren Yarmouk, utenfor Damaskus i Syria

Kjæledyr: En katt

innbyggerne tilgang til altfor lite mat og medisiner. Situasjonen ble uutholdelig, folk sultet og døde. Samme år flyktet Mohammed og foreldrene hans fra Yarmouk-leiren, og til Libanon.

LIKER ENGELSK BEST Hjemme i Syria gikk Mohammed på skolen i Yarmouk. Favorittfaget er engelsk, og han vil gjerne lære bort språket til andre. Kanskje blir han lærer?

– Det er viktig å gå på skole, jeg er veldig glad for at jeg har fått muligheten, sier Mohammed.

SYNES HAN ER HELDIG Han går i 7. klasse på en skole i Sør-Libanon. Skolen han går på er et samarbeid mellom Flyktninghjelpen og FNs barnefond (UNICEF).

– Jeg begynte på skolen med én gang jeg kom til Libanon, jeg var kjempeheldig, forteller han. ■■

BESØK PÅ KJØKKENET

Speideren-journalist Tove Arntzen fikk smake syrisk mat på sitt eget kjøkken, og lurte også på hvordan er det for en flyktning å forholde seg til norske butikker og norsk mat?

Anine Marie Bilet, Sindre Andre Bilet, Nader Mozeen, Elin Synnøve Olsen og Joakim Sjøveian Hagen nyter syrisk mat.

Nader Mozeen er en 29 år gammel flyktning fra Syria. Han kom til Norge for litt over ett år siden, etter at han først flyktet til Tyrkia, som er et av nabo-landene til Syria. Nader er barnelege, men fikk ikke lov til å jobbe eller studere i Tyrkia. Derfor bestemte han seg for å reise videre, først til Hellas med en liten båt. Til slutt havnet han i Norge, på et flyktningmottak. Nå har Nader fått oppholdstillatelse, og bor i egen leilighet i Fredrikstad. Han forteller at han føler seg trygg og respektert her. Han er glad, og har det bra i det nye hjemlandet sitt.

PÅ HANDLETUR Nader skal lage mat til oss. Først drar vi til et par matbutikker jeg ikke visste om, og mens han velger ut de beste tomatene og leter etter det andre han trenger, forteller han at han synes norske butikker er kjempedyre, og ikke har så god kvalitet på grønnsaker og frukt som han er vant til.

– Men jeg finner ikke alt i de utenlandske butikkene. Jeg kjøper brød, noe norsk mat, vaskemidler og slikt i norske butikker.

BRUNOST OG MAKRELL I TOMAT På flyktningmottaket

spiste de lite norsk mat, og han lager ikke norsk mat selv: – Jeg fant et oppskriftshefte på Kiwi, men forsto ikke hva jeg trengte å kjøpe for å lage maten. Hvis han ser noe som virker interessant, vet han ikke helt hva han skal bruke det til. Han må le når han forteller at han trodde at hvitløk het rømme: Han så en flaske med «Rømme» på etiketten, og på den var det bilde av en hvitløk!

Men så forteller han litt stolt at han spiser brunost nesten hver dag, og mye makrell i tomat. Han har også smakt tubekaviar og syntes ikke det var så aller verst.

– Jeg regner med at jeg får smake mer norsk mat etter hvert som jeg får flere norske venner, sier Nader.

– Det gleder jeg meg till!

Mens han lager mat sier han at synes det er dumt at norske butikker ikke selger ferdig stekt kjøtt. Det er han vant til fra Syria:

– Kunden går til slakteren, peker ut et slaktet dyr som henger i slakteriet, og velger hvilket stykke av dyret han vil ha. Slakteren kutter opp kjøttet, og steker det!

TAKK FOR MATEN! Det var veldig hyggelig oss å ha besøk av en som både laget og serverte en god og eksotisk middag. Det er spennende med nye retter, og en annen gang kan det hende at vi lager tradisjonell norsk mat til Nader!

Tusen takk for maten!

Mål:
K-6

HER ER OPPSKRIFTENE TIL NADER

Dette er maten Nader laget til oss.

KJØTTPANNE FRA SYRIA MED FOLL OG BRØD

(ca. 6-7 porsjoner)

- 4 store poteter
- 1 stor løk
- 6 tomater
- 2 fedd hvitløk
- 400 g kjøttdeig (eller mindre, etter smak)
- 1 bunt persille
- Saft fra ½ sitron
- Smør til steking og smøring av langpanne.
- Salt og pepper
- Valgfritt krydder, f.eks. krydder som passer til lam

Skjær potetene i skiver og legg dem i bunnen av en smurt langpanne. Skjær tomatene i skiver og fordel over potetene. Hakk løk og hvitløk. Stek kjøttdeigen sammen med løk og hvitløk, og legg dette på toppen av tomatene. Krydre godt. Hakk persille og fordel dette øverst. Press sitronsaft over det hele.

Stekes på 180 grader i 20 minutter.

FOLL MED SESAMPASTA

(tykk «saus» til å dyppe brød i)

- 600 g sesampasta
- 2 toppede ss Tyrkisk Yoghurt
- 1 boks hvite og/eller brune bønner
- 1 stort glass kaldt vann
- 2 fedd hvitløk
- Sitronpepper
- ½ bunt persille
- 2 ss hummus
- ½ dl olivenolje
- Saft fra ½ sitron

Skyll bønnene, ha i kjele, dekk bønnene med vann, la det koke i 10 minutter. Bland de andre ingrediensene godt sammen i en stor bolle. Avkjøl bønnene og ha de oppi. Helles på et fat. Serveres med orientalsk tynnbrød eller annet flatt, mykt brød.

DET NYTTER!

Tone Ødegaard fra Speiderstyret besøkte i fjor vår to av Flyktningshjelpens flyktningleirer i Nord-Irak. Inntrykkene derfra var mange, men viktigst var det å se hvordan pengene fra Speideraksjonen har bidratt til å lette flyktingenes vanskelige situasjon.

Tone dro til Nord-Irak med forventningen om at det kom til å bli fælt å se leirene og hvordan flyktingene lever der. Det hun møtte var noe helt annet enn bare tristhet. Til hennes overraskelse ble det en god opplevelse å få se blant annet hvordan de hadde klart å bygge et velfungerende og organisert samfunn, på tross av en lang og traumatiserende flukt for mange.

– Det ble brukt mye penger på å sørge for rent vann, forteller Tone. Rent vann er et av mange kjerneområder Flyktningshjelpen jobber med i Nord-Irak. I tillegg til utdanning, husly, matvaresikring og juridisk hjelp til mennesker på flukt, er å sørge for vann og sanitærforhold noe av det viktigste arbeidet Flyktningshjelpen gjør.

MER ENN AKUTT HJELP Flyktningshjelpen er til stede i noen av verdens verste krigs- og konfliktområder og hjelper mennesker på flukt der de er:

– Flyktningshjelpens innsats handler om mer en akutt hjelp, forklarer Tone, og legger vekt på hvor viktige pengene fra Speideraksjonen er. – Jeg har selv sett at med penger fra Speideraksjonen får enda flere barn og unge få hjelp. Det motiverer meg veldig, og jeg vil oppfordre alle speidergrupper til å bli med på årets speideraksjon.

Tone sammen med noen av barna hun møtte i Nord-Irak i fjor vår.

– Det betyr utrolig mye for Flyktningshjelpen at speidere i hele Norge stiller opp og står sammen for barn og unge på flukt. De er en sårbar gruppe som trenger vår hjelp, og sammen med speideren og pengene som samles inn gjennom Speideraksjonen blir det mulig for oss å nå ut til enda flere, sier generalsekretær i Flyktningshjelpen Jan Egeland. ■■

STERKE INNTRYKK FRA LIBANON

Malin Hauge Erdal (18) var med som speiderreporter til Libanon i desember for å formidle situasjonen der, og hun forteller at turen gjorde sterkt inntrykk på henne.

Malin møtte mange barn og unge som hadde flyktet fra Syria, og som nå får gå på skole i Libanon. Det gjorde sterkt inntrykk på speideren fra 1. Lone speidergruppe.

– Det sterkeste var måten barna oppførte seg på, forteller Malin engasjert.

– De var glade og sosiale, og det var sterkt å se at de kunne ha det så gøy selv om situasjonen er slik den er. Hun forklarer at den største overraskelsen på reisen fikk hun da hun besøkte en skole i byen Saida.

– Der skulle barna vise oss en lek de likte å leke. Leken de viste oss var den jeg kjente fra før, nemlig "Slå på ring". Vi bor i to så forskjellige land, men leker de samme lekene! Etter at hun kom hjem fra Libanon, har Malin jobbet med å gjøre ferdig filmen til årets aksjon. Hun håper at hun gjennom filmen klarer å formidle sine inntrykk fra reisen.

– Først og fremst ønsker jeg å vise fram situasjonen flyktingene fra Syria er i. Jeg vil vise hvordan de står på og hjelper hverandre i en vanskelig hverdag. Gjennom filmen håper jeg å gi et personlig portrett av forholdene for dem som nå bor i Libanon, avslutter Malin.

2015
**SPEIDER-
AKSJONEN**

TEKST: KIRVIL KAASA • FOTO: ALEXANDER VESTRUM

INGEN KONTANTER?

MOBILBØSSA ER LØSNINGEN

Med få tastetrykk kan også den som ikke har sedler og mynter i lommeboka støtte Speideraksjonen. Enklere blir det ikke!

I fjor introduserte vi den elektroniske innsamlingsbøssa, og den er minst like aktuell i år, når Speideraksjonen går av stabelen den siste uka i april. Mange har ikke lenger kontanter på seg, men mobiltelefonen, derimot, er sjelden mer enn en armlengde unna.

SPEIDER TIL 2454 Fremgangsmåten for å bidra med 100 kroner til skole for syriske flyktningbarn er enkel: Send en sms med kodeord Speider til 2454 – og vips har du støttet Speideraksjonen med 100 kroner. For den som synes at en hundrelapp er litt i minste laget er det selvfølgelig fullt mulig å sende flere meldinger til 2454.

Elektronisk innsamling er ennå ganske nytt og spennende, men også praktisk. For eksempel trenger du ikke ta med pengene i banken etter aksjonen – de går rett inn på Speideraksjonens konto.

Den elektroniske bøssa er et tillegg til den mer tradisjonelle innsamlingsbøssa som Norges speiderforbund og mange andre organisasjoner har lang erfaring med, og som ennå er fullt mulig å benytte seg av. Vi anbefaler en kombinasjon, så kan alle få muligheten til å støtte Speideraksjonen på den måten som passer dem best. ■■

SLIK BESTILLER GRUPPA MATERIELL TIL AKSJONEN:

1. Gruppen mottar ett eksemplar av aksjonsmateriellet i posten
2. Materiellet bestilles på www.speideraksjonen.no
3. Skjerfknuter, ID-kort, plakater, bøsseetiketter og bøsser kommer i posten.

VISSTE DU AT?

Hvis alle medlemmer i Norges speiderforbund får to stykker til å sende en sms med Speider til 2454, vil det gi tre og en halv million kroner til Speideraksjonen – det er mange penger, det!

Mål:
V-9,11

Knutemor var en ny lek for barna, men de lærte fort, til og med å rope «KNUTEMOOOR!» på norsk!

AKTIVITETSTIPS:

LEK I LIBANON

Du har kanskje lekt «Slå på ring» eller «Ikke smile, ikke le ...»? Det gjør barna i Libanon også, og så fikk de lære en norsk lek da vi besøkte dem!

Vi er på besøk på et bibliotek hvor Flyktninghjelpen driver barneskole for syriske flyktningbarn mellom 6 og 10 år.

Her er det rundt 25 barn som er spente på hva som skal skje. De sitter på stoler rundt runde bord. Mange er litt sjenerte, men de smiler og ser på oss. De snakker arabisk, og vi får en fra Flyktninghjelpen til å oversette. Det går også fint an å «snakke» litt sammen med håndbevegelser, smil, nikking eller risting på hodet, og snart er vi blitt litt kjent.

NY LEK Vi starter med å lære barna knutemor, den er det ingen av dem som kan. De forstår fort hva de skal gjøre, og vi lærer dem å rope «KNUTEMOOOR!» på norsk når floken av armer og bein skal løses av et av barna. Alle er med, og vi leker den igjen og igjen. Rommet er fullt av latter og smilende barn. Det er kjempegøy! Så er det barnas tur til å vise oss en av lekene de kan.

Da ser vi noe vi kjenner igjen: Jentene leker «Slå på ring»!

Flere av oss lekte det som barn, og vi blir litt overrasket over at de gjør akkurat det samme, bortsett fra verset, som er på arabisk.

Når det er guttenes tur, vil de leke «ikke smile, ikke le, ikke vise tennene fra NÅ!» Alle prøver å holde seg alvorlige, mens den som leder leken prøver å få dem til å le. Den som ikke klarer å la være, går ut av leken, til det bare er én igjen.

BALLONGFEST Som avslutning har vi med oransje ballonger fra Flyktninghjelpen. Vi blåser dem opp, gir en ballong til hvert barn, og lar dem gjøre som de vil med dem.

Noen synes det er morsomt å gni den mot håret for å se hva som skjer da, andre vil helst samle så mange som mulig. Aller helst vil alle ha det gøy sammen! ■■

PÅ BESØK I LIBANON:

BARN ER BARN

Da 2014 nådde sin siste dag, hadde over 3,3 millioner mennesker flyktet fra Syria. Over 800 000 av disse er barn under 18 år.

Hva med utdanning? Hva med slektninger og venner de måtte forlate i Syria, og hva med fremtiden deres?

Skolene i Libanon har plass til å ta i mot bare noen få av alle de syriske barna som bor i landet nå. For dem som klarer å komme inn på en skole, kan det likevel være store utfordringer: I Libanon undervises det på engelsk og fransk, i tillegg til arabisk, mens i Syria foregår undervisningen på arabisk. Man kan ikke lære fag uten å kunne språket det blir lært bort på, så mange sliter og må slutte på skolen igjen. Syriske barn blir dessverre ofte sett ned på og plaget i den libanesiske skolen, noe som er en ekstra belastning. Mobbing, som i utgangspunktet er forferdelig og ødelegger mye for et hvilket som helst barn, kan være dråpen som får begeret til å renne over for barna fra Syria.

TATT GOD IMOT På reisen vår i Libanon møtte vi mange barn. Vi opplevde mangfold, glede og det harde arbeidet som skal til for å gi disse barna en utdanning. Vi ble tatt godt i mot av både barn, foreldre, lærere og Flyktninghjelpens medarbeidere, og vi har fått innsikt i hva som må til for å holde skoleprogrammene i gang.

Da vi reiste til Libanon, visste vi lite om hva som ville møte oss: Vi lurte på om barna ville like å ha oss der, hvordan de kom til å oppføre seg rundt oss, og om de var komfortable med å bli tatt bilder av. Men vi ble møtt av blide barn som helt klart var glade for å få besøk. De syntes det var kjempegøy å vise oss hva de likte å leke, tegninger de hadde tegnet, og stjerner de fikk av læreren som belønning. Som mange norske barn var de ivrige etter å vise seg fram, og det var om å gjøre å få mest mulig tid foran kamera.

VIL LEKE Besøk et hvilket som helst land: Om menneskene der har mye eller lite, vil barna leke og ha det gøy hvis de kjenner seg trygge og får muligheten. De er nysgjerrige, de vil lære, de ler og smiler, vil ha oppmerksomhet og liker å tulle og tøyse. For uansett hvor i verden du er, vil barn være barn. ■■

Mål:
S-9, 10
V-3, 7

**«Bruk rollespill for å forstå bedre
hvordan det er å være flyktning.»**

SPILL ROLLESPILL:

HVORDAN ER DET EGENTLIG Å VÆRE FLYKTNING?

Nesten ingen som bor i Norge har vært flyktninger. Vi har ikke prøvd hvordan det er å måtte reise fra huset sitt, vennene sine, skolen og lekene og mange andre ting, uten å vite hva som kommer til å skje. Vi vet ikke hvordan det er å komme til et nytt sted uten å vite hvor vi skal bo. Men vi kan lære om hvordan det kjennes, og en måte å gjøre det på er å spille et rollespill.

Et rollespill er en slags fantasilek hvor vi leker at vi er noen andre, og på et helt annet sted – det har du sikkert gjort mange ganger allerede, kanskje gjør du det av og til ennå.

Vi som jobber med Speideraksjonen har laget et rollespill som passer på et utemøte eller en tur med troppen. I dette rollespillet skal noen være flyktninger, og noen er innbyggere i et fattig land som tar i mot dem som har måttet flykte fra krig og nød. Det er en spennende måte å lære på, og kan gjøre det lettere å forstå hvordan Maha og Mohammed og mange andre barn på flukt har det.

Synes du at rollespill høres gøy ut, kan du foreslå for lederne i troppen din at dere spiller det for å forberede dere til Speideraksjonen. ■■

TIL DEG SOM ER PATRULJEFØRER ELLER LEDER:

Rollespillet «På flukt fra krig» finner du i Speiderbasen, se www.speiderbasen.no. Opplegget, inkludert forberedelser, utstyr, gjennomføring og evaluering/refleksjon, er enkelt å gjennomføre, og passer best for hele troppen. Opplegget er mindre egnet for gjennomføring i patruljen, fordi spillederen bør være en voksen leder eller rover.

Foto: Silje Høysæter, Hermann Sunde Franer, Morten Ødegård og Øystein Johnsen

Ta med speidere eller ledere til fjells!

Solstølen ligger i flott fjellterreng ved foten av Hallingskarvet.
Se booking.speiding.no

Møt våren i Østfolds skjærgård!

Hva med en gruppetur eller lederhelg til Tredalen i vår?
Se booking.speiding.no

NY SEKK TIL EVENTUREN?

ALLTID BEREDT
SMÅSPEIDERSEKK
Kr 449

Kort rygg gjør sekken super
for bever- og småspeidere
fra sju til elleve år.
Gode festemuligheter for
sovepose og liggeunderlag!

ALLTID BEREDT
SPEIDERSEKK
Kr 499

Kort rygg og gode justerings-
muligheter gjør sekken perfekt
for speidere fra elleve år.

VÅR EGEN SPORTSBUTIKK!

I over 100 år har Speider-sport vært Norges speiderforbunds egen sportsbutikk. Overskuddet fra salg av speiderskjorter, merker, klær og turutstyr går tilbake til speiderarbeidet. Besøk oss på www.speider-sport.no

PH17

SPEIDERMETODEN

– FORPLIKTELSE GJENNOM LOV OG LØFTE

HVOR KOMMER SPEIDERMETODEN FRA?

Robert Baden-Powell (1857-1941) startet den første speidertroppen for å tilby guttene «en sunn og lærerik oppdragelse». De engelske guttene kastet seg over ideen, mange ville være med, og Baden-Powell ble raskt nødt til å starte en egen speiderorganisasjon. I dag finnes det millioner av speidere over hele verden.

Baden-Powell var mye ute i naturen da han var barn. Slik fikk han nyttige erfaringer og ferdigheter. Da han var soldat i India og Sør-Afrika, oppdaget han at gutter kunne klare mye hvis de fikk ansvar. Han prøvde ut dette da han kom hjem til England, og slik ble den første speidertroppen til.

Baden-Powell mente at den beste måten å lære på, var å gjøre og finne ut av ting selv. Gjennom friluftsliv lærte speiderne å klare seg på egenhånd og med enkle hjelpemidler. I patruljer øvde de på å samarbeide, og de lærte av hverandre.

Men det handlet ikke bare om ferdigheter. Baden-Powell ga også speiderne et oppdrag å arbeide for, å bidra til en bedre verden, og en lov å forholde seg til – speiderloven. Guttene måtte på en høytidelig måte forplikte seg til dette gjennom å avlegge speiderløftet.

Summen av alt dette kaller vi *speidermetoden* i dag. Fortsatt er speiderloven og speiderløftet en viktig del av speidermetoden.

SPEIDERLOVEN FORANDRER SEG

Selv om mye i speidingen er omtrent det samme nå som for hundre år siden, har det skjedd forandringer, blant annet i speiderloven.

Den loven vi har i dag fikk vi for cirka 40 år siden, den er felles for Norges speiderforbund og KFUK-KFUM-speiderne. De siste par årene har begge forbund jobbet med å lage en mer moderne versjon av speiderloven. Medlemmene har hatt mulighet til å komme med sine meninger. Da et forslag til ny speiderlov ble diskutert på Speidertinget i november i fjor, viste det seg at de fleste faktisk var veldig fornøyde med den loven vi har, men et flertall ble enige om at de vil forandre den første paragrafen fra «En speider er åpen for Gud og hans ord» til «En speider søker sin tro og respekterer andres».

Fordi speiderloven også gjelder for KFUK-KFUM-speiderne, skal de behandle speiderlovsaken på sitt landsting i april. Etter det er det noe vi kaller Speidernes fellesorganisasjon som skal avgjøre saken i juni. Først da har vi kanskje en speiderlov som er litt annerledes enn den vi har nå.

PEFFENS HJØRNE – forkortet pH – gir deg svar på mye av det du lur på som peff. Forkortelsen pH er hentet fra kjemi, og brukes vanligvis i forbindelse med målingen av surhetsgraden i vann og lignende. I Peffens hjørne skal vi måle ikke surhets-, men sunnhetsgraden i patroljen. Her får du råd og tips som gjør livet i patroljen enda bedre! Send gjerne spørsmål og forslag til ting du vil lese om i Peffens hjørne til: ks@speiding.no

DISKUSJON

- Spørsmål dere kan diskutere i patroljen:
- Er speiderloven og speiderløftet viktig for dere? Hvorfor? Hva betyr speiderloven og speiderløftet for hele organisasjonen og/eller hele speiderbevegelsen?
- Diskuter i patroljen og velg én-to paragrafer fra speiderloven som betyr mest for dere. Hvorfor synes dere denne paragrafen / disse paragrafene er viktige?
- Hvis dere skulle laget deres egen speiderlov, hva ville den inneholdt og hvorfor?

Lurer du på hvilket forslag til ny speiderlov Speidertinget sa nei til? Finn ut mer her: <https://speidertinget.wordpress.com/saker/7-1-speiderloven/>

PATROLJEN DIN

SPEIDEREN FOR 25 & 50 ÅR SIDEN

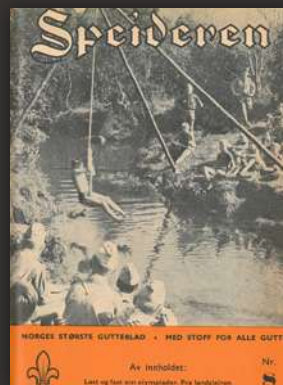
TEKST: ALEXANDER VESTRUM

MIKKEL FRA HAMAR

Vi (Marte og Kristine) ville bli kjempeglade om vi fikk høre fra deg. Vi ble kjent med deg på arbeidsleiren uka før landsleiren. Du har lyst hår og blå øyne, heter Mikkell, og vi mener du er 15 år, og du er fra Hamar. Du spiste pizza sammen med oss, og vi spikra på hovedscenen. Vet noen hvem vi mener – så vis ham dette!

Vær så snill, skriv! Hilsen to jenter med lyst hår

ULVUNGE REDDET LITEN GUTT FRA Å DRUKNE

Fra 5. Skien ulvflokk har vi fått en hyggelig hilsen, og vi takker for den. Flokkens Akela fortalte dessuten at en av ulvungene hadde reddet en 5-åring fra å drukne i Skienselva, og sendte med et avisutklipp om redningsdåden. Hele utklippet får vi ikke plass til her, men det fortelles der om en 9-års gutt, Leif Inge Aass, som reddet en 5-års gutt fra å drukne i det iskalde ellevannet. Leif Inge er altså ulvunge i 5. Skien ulvflokk, og vi sender en hilsen til både ham og resten av flokken. Jeg er sikker på at alle ulvunger over hele landet vil være med på å gi Leif Inge et kraftig:

En - to -tre - voff!

Et ekstra voff og mange hilsener sender «Bagheera».

OM SPALTEN:

Mange av Norges-
historiens største helter
de siste hundre årene var
også aktive speidere – i denne
spalten blir du litt bedre kjent
med dem – speiderheltene.

JOACHIM RØNNEBERG

Motstandsmann og speider Joachim Rønneberg ledet sabotørene som gjennomførte tungtvannssaksjonen på Vemork i februar 1943. Mange er blitt godt kjent med aksjonen gjennom serien «Kampen om tungtvannet» på NRK i vinter.

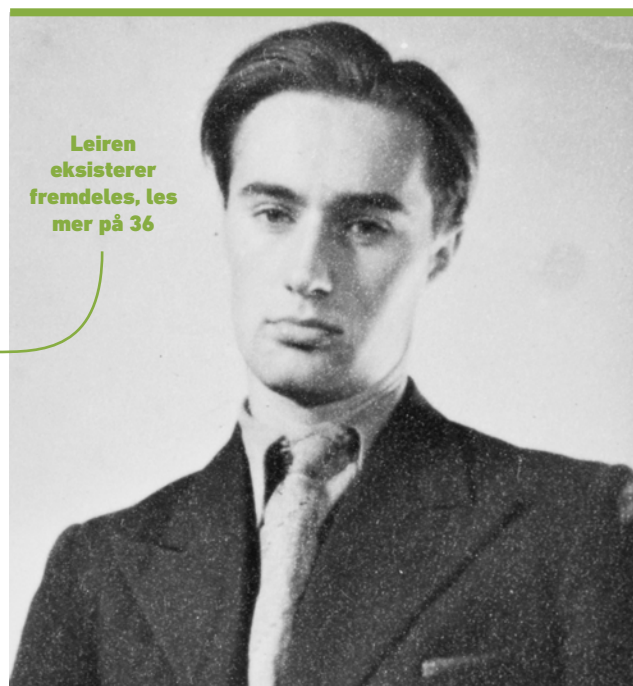
Rønneberg vokste opp i Ålesund, og var glad i å være ute:
– Jeg var veldig heldig, sa han i et intervju med Turistforeningen i fjor. For jeg hadde foreldre som var opptatt av natur, og var glade i å gå på tur. Og så hadde vi fjellsida oppover mot Fjellstua som leikeplass. Her for vi og klivra. Vi plukka nyper om høsten, og vi leikte sisten i fjellsida. Av og til ramla vi ned og slo oss. Men det var læring i det også. Senere kom jeg med i speideren, og gjennom den fikk vi god kontakt med naturen. Vi var for eksempel på vinterleirer. Og det var litt av en opplevelse for en bygutt å ligge i 16-mannstelt oppe på Lesjaskog, med masse snø, og bål hengende ned fra taket i teltet. Det var et eventyr å få være med på!

I 1941 bestemte Rønneberg seg for å delta i frihetskampen mot den tyske okkupasjonen av Norge. Han dro til Storbritannia, og ble med i Kompani Linge, en britisk militæravdeling som besto av norske frivillige. Rønneberg fikk trening for spesialoppdrag i England og Skottland. Snart lærte han også andre opp andre til slike oppdrag.

AKSJONEN PÅ VEMORK I 1942 ble han leder for dem som skulle forsøke å sprengne tungtvannsfabrikken på Vemork ved Rjukan. En forgruppe var allerede sendt til fjellområdet rundt Rjukan for å forberede aksjonen. I februar 1943 hoppet Rønneberg og resten av gruppa Gunnerside ut over Hardangervidda i fallskjerm. Her møtte de forgruppa, og gjorde klart for aksjonen.

Natten mellom 27. og 28. februar ledet 23 år gamle Rønneberg, den yngste i gruppa, selve angrepet. De tok seg fram til og inn i fabrikken, festet ladningene og tente luntene. Da det smalt, gikk alarmen, men de kom seg ut fra fabrikkområdet og til fjells igjen uten å bli tatt, og uten at noen trengte å bruke våpen. Eksplosjonen gjorde at det ikke kunne lages tungtvann på flere måneder. Etter aksjonen gikk Rønneberg og flere av de andre på ski tvers over Sør-Norge til Sverige, en marsj på 450 km som tok to uker, i temperaturer ned mot -20 grader. Fra Sverige kom de seg raskt tilbake til Storbritannia.

POPULÆR FOREDRAGSHOLDER Joachim Rønneberg er blitt 95 år, og bor i dag i Ålesund. Han er den siste gjenlevende av

Leiren
eksisterer
fremdeles, les
mer på 36

LÆR DEG MER

Vil du vite mer om Joachim Rønneberg og hans opplevelsese-
rike liv, kan du lese en eller flere av disse bøkene:

TUNGTVANNSSABOTØREN JOACHIM H. RØNNEBERG – LINGE-KAR og fjellmann av Gunnar Myklebust

AKSJON VEMORK – VINTERKRIG PÅ HARDANGERVIDDA av Jens Anton Poulsson

tungtvannssabotørene. Han har holdt mange foredrag i Norge og i utlandet, og har ofte snakket mye om hvilken betydning erfaringen og kunnskapen fra speidertiden i 5. Ålesund speidergruppe hadde for oppdragene hans under andre verdenskrig. ■■

SPEIDERE VIL UT

TEKST: KIRVIL KAASA • FOTO: SINDRE THORESEN LØNNES/DNT

TURTRIKSEREN

Silje Kroken (18) kan mange friluftslivsknep. Noen av dem skal hun vise til tusenvis av andre gjennom hele Friluftslivets år.

Silje er en av NSF's 15 friluftslivs-ambassadører fra 15 til 26 år som skal jobbe med å vise fram speiderfriluftslivet der de bor. Da NRK og Turistforeningen trengte noen som kunne dele sine erfaringer på populære UT.no, ble hun også en av fire «turtriksere». Gjennom kampanjen «UTeTriks», som består av veldig korte filmer, skal de hver uke vise fram et smart turtriks og ideer til ting en kan gjøre ute.

TIL FILMEN De første utetriksene ble filmet før jul.

- Vi jobbet en hel dag, først med filmingen, og så med å ta bilder. Det var minus 10 grader, og vi skulle være kledd for å være i aktivitet, men fikk ikke beveget oss så mye, så det var litt kaldt. Å lære replikker er dessuten mye mer krevende enn man skulle tro!
- Valgte du selv ut hva du ville vise fram?
- På forhånd snakket jeg lenge med en fra UT-redaksjonen om hva slags type triks de ville ha.
- Etterpå spurte jeg de

andre speiderne som er friluftslivsambassadører om hva de syntes. De mente at den litt glemte speiderkunnskapen, og temaet bål, var viktig å få fram.

Hva er det dårligste friluftslivstriksset du har testet?

– På en av de første turene mine som småspeider la jeg dopapir dynket i kaldt vann på et blødende gnagsår, før jeg tok på sokk og sko og gikk videre. Haha, det var et skikkelig elendig tips fra en litt eldre jente som jeg så veldig opp til!

Silje er troppsleder i Kjelsåsspeiderne, og trives med å være «nedpå» hele tiden:

– Jeg blir nok ikke kretsleder, for å si det sånn! Kontakten med de 40 veldig forskjellige speiderne jeg er leder for, møtene med hver av dem, det liker jeg veldig godt. Speideren tar mye av tiden min, og noen av vennene mine synes nok det blir vel mye. Men når jeg må prioritere hva jeg vil bruke tid på, blir det som oftest speideren.

Hvilke forventninger har du til ambassadøroppgaven?

– Jeg tror det kommer til å bli spennende! Jeg vil bruke mulighetene til å få fram det jeg står for. Det er bra å være på TV, sosiale medier og aviser, men møter med mennesker er også viktig! Hovedmålet mitt er ikke først og fremst å få folk inn i speideren, men at de skal bli glade i å være ute. Jeg tror det er viktig og riktig å begynne der. Starter en i feil ende, kan mange bli skremt vekk.

Hvilke friluftslivsopplevelser gleder du deg mest til i år?

– Til sommeren skal en speidervenninne og jeg feire at 13 år med skolegang er over. Vi skal kjøre nordover til Lofoten og se hva Norge har å by på. I to uker skal vi fiske, gå lange turer og bo i telt.

Det er jo i soveposen vi sover best! Det nye for meg er at det bare blir oss to, vi tar alle beslutninger og skal klare oss alene.

Det blir litt sånn «Ida og Silje mot verden»! ■■

«Det blir litt sånn «Ida og Silje mot verden»

VINTERLEIR PÅ LESJA

TEKST: KAMILLA MYRVÅG ASSEV, FOTO: HANNE LUNDANES

Korga, bålet midt i teltet.

Henrick og Emir synger gamle leirbålssanger som er laget på leiren.

VERDENS ELDSTE VINTERLEIR

Om du en gang rundt påsketider kjører gjennom Lesja kommune, må du se etter et segl det står «Sol og Sne». Da får du kanskje øye på noen speidere med hvite toppluer nedenfor toglinja.

Det er Ålesundsspeiderne som feirer påske her hvert år, sammen med venner fra Sykkylven og 17. Oslo speidergruppe. I fjor hadde leiren 80 års jubileum, og året før feiret den 70 år. Hvordan kan dette ha seg? Jo det har vært 71 leirer, men det var i 2014 80 år siden den første vinterleiren ble arrangert. Dette er verdens eldste vinterspeiderleir!

LITT HISTORIE Leiren har holdt på uten frivillig stopp siden 1934. Rundt andre verdenskrig, da speiderarbeid var forbudt, lå leiren i dvale i 10 år, før det startet opp igjen i 1946. Siden da har mange speidere fått delta på en leir der historie og tradisjon står sterkt, og programmet fremdeles har elementer som har vært med siden starten.

SOL, MEN LITE SNE Jubileet måtte selvsagt feires, og grunneieren, odelsdattera og en representant for Kirkerådet kom på ærefullt besøk, og hadde med kake. Det ble en koselig feiring der både gamle og nye historier ble delt. De ble vist rundt i leiren, og var imponert over alt speiderne hadde stelt i stand. Høye telt var reist i trærne, og maten blir laget i ei lita bu.

Påskesola strålte denne dagen, men det var så vidt snø på

Seglet henger langs europaveien forbi leiren, og viser vei til leiren på andre siden. Henger dette oppe, er det bare å ta turen innom.

bakken! Snø eller ikke – leiren går sin vante gang, og av og til går man på ski i mosen, bare fordi det er her man alltid har gått. Tradisjon er tradisjon!

DUSKESPEIDERE Leiren har også som nevnt egne luer, med dusker som viser hvem som har vært med før, og som man kan spørre om ting man lurte på. Jo flere dusker, desto mer erfaring, i alle fall i teorien! Den femte dusken er rød, og markerer en ny tilværelse på leiren som leder. En grønn dusk markerer 10 leirer, og Runar Øvstegård er i dag deltakeren med flest dusker. På lua hans henger det tre grønne dusker, én rød og én hvit – altså 36 år med vinterleir! ■■

NY SPEIDERSJEF

TEKST OG FOTO: ALEXANDER VESTRUM

SPEIDERSJEFEN ER EN EDDERKOPP!

Den nye speidersjefen heter May-Britt Roald. Nå er hun 48 år. Men hun har vært speider siden hun var liten.

Først var May-Britt i patrulja Blåklokke, så i Prestekrage. Deretter begynte hun i patrulja Edderkopp.

– Jeg er nok fortsatt som en liten edderkopp, som liker å spinne nett og binde speideren sammen. Men jeg liker ikke å fange, sier May-Britt og ler.

HVA ER NETTVERK Både i speideren og ellers er nettverk bra å ha. Nettverk er når når venner, bekjente og andre har kontakt og kan ha både nytte og glede av det. Kanskje du blir kjent med speidere fra annen del av Norge eller fra et annet land neste gang

du drar på leir? Da er det morsomt å holde kontakt også etterpå!

I jobben sin i fylkeskommunen driver May-Britt blant annet med Ungt Entreprenørskap, noe som har likheter med speideren.

– Alle som går på ungdomsskolen får tilbud om en ukes gründercamp, der de skal løse en utfordring fra en bedrift i sitt nærmiljø. Når gruppa må løse en utfordring, blir elevene bevisste på at de trenger kvalitetene til hver enkelt, og de opplever en enorm mestring. Det er overførbart til speideren, sier den nye speidersjefen. ■■

BOKTIPS

TEKST: KIRVIL KAASA • FOTO: IVER GJENDEM OG KIRVIL KAASA

DIN FØRSTE BOK OM Å VÆRE LEDER

Speiderboka kjenner du nok, i den finner du mye som er nyttig når du skal på patruljetur. Nå har Norges speiderforbund gitt ut en ny bok som har mange gode tips til deg som er, eller vil bli, patruljefører. Den er nemlig beregnet på deg som er cirka 15 år eller eldre.

**500
SOLGTE**
SIDEN LANSERING VED NYTTÅR

I 2009 kom Speiderboka i ny versjon, med utgangspunkt i hundre år med speiderfriluftsliv. Lederboka bygger på erfaring og kunnskap om ledelse i speideren, og er skrevet mest for unge som nettopp har startet på sin første lederoppgave, eller som trenger en liten oppmuntring for å gjøre det.

PATRULJEARBEID Lederboka er skrevet av voksne speiderledere som har masse erfaring og kunnskap om å lede andre i speideren. De fant nemlig ut at det ikke fantes noen bok om dette for de yngste lederne i speideren. Fra starten og helt til boka var ferdig har de jobbet som en patrulje.

Det å lede andre er av og til lett og av og til mer krevende. Den som er patruljefører må ofte prøve seg fram på egen hånd, men kan også få støtte og hjelp fra lederne og de andre patruljeførerne i troppen. Lederboka er et godt tillegg til dette. Den tar for seg 20 ulike temaer, for eksempel å inspirere andre, lagarbeid, planlegging, og hvordan en skal bli enige. Hvert tema innledes av et sitat fra en speider eller speiderleder. I likhet med Speiderboka består Lederboka av en basisdel og en ekspertdel.

MANGE HAR BIDRATT Det har tatt noen år å bli ferdig med boka, og underveis har «bokpatruljen» fått mange gode råd av speidere og rovere om hvordan boka burde være.

ERFAREN FORFATTER Karen Johanne Strømstad har hatt ansvaret for teksten i boka. Hun synes arbeidet har vært spennende:

– Den største jobben var å finne en god struktur for alle tips og råd vi ønsket å få med.

Hvordan har dere jobbet for å sikre at boka treffer unge ledere, også patruljeførere?

– Ved å være tett på ungdom som har lederansvar! Jeg har hatt gleden av å observere, diskutere med og lytte til unge som har et oppriktig ønske om å lykkes med lederoppgaven sin. Hva tenker de, hva gjør de, hvordan reflekterer de? Det har også vært til stor nytte å snakke med mange speiderledere. Jeg stilte hver av dem to viktige spørsmål: «Hva skulle du gjerne visst da du startet som leder?» og «Hva er ditt beste råd til unge ledere?»

Karen Johanne har også involvert tenåringene i selve manusarbeidet:

– De har helt klart gitt meg nyttige og ærlige tilbakemeldinger underveis! Da en av dem kommenterte det ferdige manuset med at hun følte at boka var skrevet for henne, tenkte jeg: «Yess! Nå snakker vi!» ■■

«Da en av dem kommenterte det ferdige manuset med at hun følte at boka var skrevet for henne, tenkte jeg: «Yess! Nå snakker vi!»»

Tone Ødegaard er en av de 20 lederne som har bidratt med sitater og stilt opp til fotografering hos Iver Gjendem.

Lederboka bestilles på Speider-sport.no og koster 299,-.

EKSPERTEN VS. SPEIDEREN

TEKST OG FOTO: ALEXANDER VESTRUM

JØRGEN MOLAND (41 ÅR),

prosjektleder for friluftsliv i Norges speiderforbund.

1. Friluftsliv er å leve i naturen. Jeg elsker friluftsliv fordi det gjør meg mer oppmerksom på alt fra andre mennesker, til at kloden vår koker. Et liv ute gjør det vanskeligere å lukke øynene for hva vi kan miste av virkelig verdi. Tingene vi varmer opp kloden med blir samtidig mindre viktige.
2. Jeg har mange opplevelser i naturen som gir mening til alt jeg driver med som ikke handler om friluftsliv. Hvis jeg må trekke frem noe, må det være at jeg fikk sove ute på verandaen fra jeg var åtte år, hver natt, året rundt. Min mor er 82 år og sover fortsatt ute, året rundt!

EKSPERTEN OG SPEIDEREN

1. Hva er friluftsliv for deg?
2. Hva er din beste friluftslivsopplevelse?

OLIVER SCHULTZEN (15),

assistent i Bever, 6. Drammen MS – Nedre Buskerud krets.

1. Det er å være masse ute sammen med speiderne, og ha det kjempegøy med bål og kos.
2. Det var på leir på Kandersteg i Sveits i 2012. Vi gikk på en skikkelig høy topp, Klein Matterhorn, (3 883 m.o.h., red. anm.) Den er som Toblerone-sjokoladen!

PREMIEQUIZ

TEKST: KIRVIL KAASA • FOTO: IVER GJENDEM

Finn riktige svar på spørsmålene nedenfor ved å lese bladet, og vær med i trekningen av Speiderboka fra Speider-sport. Svarfrist er 15. mars.

Hva mener klima- og miljøminister Tine Sundtoft er viktig at vi gjør mer av?

- ☐ Gå på tur
- ☐ Bruke matrester i stedet for å kaste dem
- ☐ Kjøpe miljøvennlige produkter

Hvor bodde Muhammed før han kom til Libanon?

- ☐ I Palestina
- ☐ I byen Aleppo i Syria
- ☐ I en flyktningleir i Syria

Hva vil Maha bli når hun blir stor?

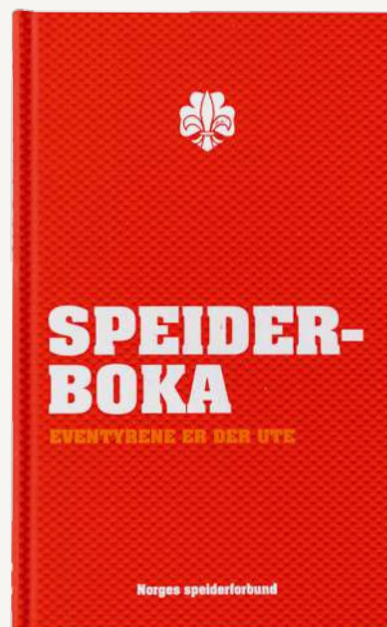
- ☐ Lege
- ☐ Lærer
- ☐ Forfatter

Hva er Haikeligaen?

- ☐ Det er en vandreløp som KFUK-KFUM-speiderne arrangerer.
- ☐ Det er en konkurranse med premier for alle speidere i hele Norge.
- ☐ Det er en billig måte å reise rundt i landet på.

Hvilken leir husker tungtvannssabotøren Joachim Rønneberg godt?

- ☐ Sin første landsleir
- ☐ Vinterleiren på Lesjaskog
- ☐ Jamboreen i Skottland

Mange svarte riktig på premiequizen i forrige utgave. **JØRUND ASDAL** fra Akland FSK speidergruppe er den heldige vinneren av den kule **STJERNEGENSEREN** fra Speider-sport. Gratulerer!

Hvorfor sammenlikner speidersjef May-Britt seg selv med en edderkopp?

- ☐ Fordi hun liker fluer
- ☐ Fordi hun er glad i å veve
- ☐ Fordi hun er opptatt av å «spinne nettverk» som binder speideren sammen.

Hva forteller Cecilie Hara om ungdommer i Japan?

- ☐ De spiser sushi to kvelder i uka
- ☐ De går med caps
- ☐ De tør å være litt mer barnslige enn norske ungdommer

Hva er hovedmålet for friluftslivsambassadøren Silje i 2015?

- ☐ At alle skal bli med i speideren
- ☐ At speideren er mest mulig på TV
- ☐ At folk skal bli glade i å være ute

Navn:

Adresse:

Postnr./sted:

Telefonnummer:

E-post:

KLIPP UT SIDEN OG

SEND TIL: Norges

speiderforbund, Postboks
6910 St. Olavs plass, 0130
Oslo. Merk konvolutten med
«Speideren»

PÅS AN om... DYR

INFORMASJON TIL FORELDRE

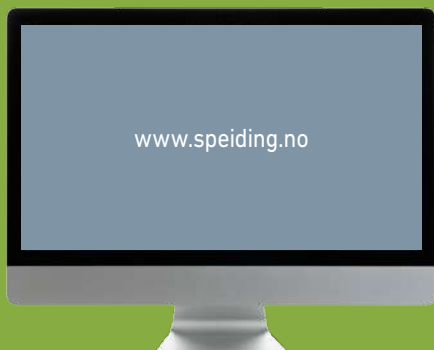
NY I SPEIDEREN?

Er barnet ditt ny i speideren, og du er usikker på hva som trengs av utstyr? Snakk med lederen i den lokale speidergruppa di. Han/hun vil vite hva som kreves av utstyr der dere bor.

SPEIDERENS EGEN BUTIKK

Speider-sport er Norges speiderforbunds egen butikk. Den finner du på Internett, på www.speider-sport.no. Her finner du alt av speiderklær og utstyr, blant annet speiderdrakten.

SPEIDERNE ER PÅ NETT

Norges speiderforbunds nettside er www.speiding.no. Her finner du blant annet kontaktinformasjon til forbundskontoret og informasjon om medlemskap og forsikringer. Følg oss gjerne også på Facebook: www.facebook.com/speiderforbund

Mange grupper har også egne nettsider, spør lederen i speidergruppa di!

MEDLEMSINFORMASJON

Som medlem i Norges speiderforbund har du bestemte rettigheter, muligheter og plikter. På denne siden har vi samlet en del praktisk informasjon knyttet til ditt medlemskap.

MEDLEMSFORDELER

- Mange nye venner
- Unik praktisk kunnskap
- Tilbud om å delta på en av landets beste ledertreninger
- Mange flotte opplevelser på møter og turer
- Medlemsbladet Speideren for din aldersgruppe tre ganger i året
- Rabatt på leie av flotte speidereieendommer og speiderbåter
- Personskadeforsikring som gjelder på reise til og fra og under alle aktiviteter i regi av gruppe, krets eller forbund

MEDLEMSKONTINGENT

Å drive godt speiderarbeid er ressurskrevende og hadde ikke vært mulig uten den enorme innsatsen fra alle våre frivillige ledere. Men vi er også avhengig av betydelig økonomisk støtte fra stat og kommune. Størrelsen på denne støtten er avhengig av hvor mange registrerte medlemmer Norges speiderforbund har, det vil si medlemmer som har betalt medlemskontingenten. Betal kontingenten innen betalingsfristen. Da unngår du betalingspåminnelsen. Alle speidere får medlemskort. For at medlemskortet skal bli gyldig må du huske å krysse av for «Kvittering tilbake» eller «Oblat for medlemskort» ved betaling over Brevgiro eller via Nettbank. Du får da tilsendt en oblat fra banken som skal festes på medlemskortet. Sjekk at du betaler til riktig kontonummer og bruker riktig KID-nummer.

MEDLEMSNUMMERET DITT

Alle medlemmer har et seks-sifret medlemsnummer. Nummeret står på kontingentgiroen, medlemskortet og sammen med adressen på baksiden av Speideren. Nummeret skal blant annet oppgis ved henvendelser om endring av medlemsinformasjon. Ønsker du å melde deg ut av speideren må du si i fra til din lokale leder og/eller sende en e-post med navn og medlemsnummer til nsf@speiding.no.

Norges speiderforbund

Besøksadresse:
St. Olavs gate 25, 0166 Oslo

Postadresse:
Postboks 6910 St. Olavs plass, 0130 Oslo
Telefon: 22 99 22 30 • E-post: nsf@speiding.no
www.speiding.no

SPEIDERMAT

TEKST OG FOTO: ESPEN WILLERSRUD

På vintertur er det både lurt og godt å lage en gryte eller annen mat som er lett å servere varm. Denne gryteretten er uten laktose og svinekjøtt, og den kan også lages uten gluten, hvis du bruker glutenfri pasta. Dessuten er den både skikkelig god og veldig sunn!

Mål:
F-4, K-6

PASTAGRYTE MED LETT-SALTET UER

TIL FIRE SULTNE SPEIDERE TRENGER DU:

- Litt olivenolje
- 2 fedd hvitløk
- 3 sjalottløk
- 4 gulrøtter
- 1 rød eller gul paprika
- 1 squash
- 2 bokser tomater a 400 g
- litt salt og pepper, eller ½-1 terning fiskebuljong
- Fullkornspasta, f.eks. skruer (mengde iht. til pakken)
- Lettsaltet uer, eller annen hvit fisk, som lettsaltet torsk (200-300 g per speider)
- Litt frisk basilikum eller timian, om du har det for hånden

SLIK GJØR DU:

- Hakk hvitløk, sjalottløk og gulrøtter og fres det i en kjele (evt. sammen med de friske urtene) som er stor nok til å få plass til de øvrige ingrediensene. Husk at kjelen bør ha lokk hvis du lager maten ute.
- Tilsett deretter salt og pepper (eller buljongterning), tomater, paprika og squash. La alt koke i noen minutter, og ha deretter fisk i terninger store terninger i. Legg over lokk. Nå skal maten ikke koke lenger, bare trekke, ellers blir fisken tørr. Når fisken begynner å bli ferdig tilsetter du den ferdigkokte pastaen, og maten er ferdig når pastaen har blitt varm.

SPEIDERKOKKENS TIPS:

- Grønnsakene er det lurt å dele opp/hakke før du drar ut. Ha paprika og squash i en pose eller boks for seg, siden de skal tilsettes noen minutter etter de andre grønnsakene.
- Kok også pastaen ferdig hjemme, det sparer mye tid og energi vinterstid!
- Har du tilgjengelig to kjeler med lokk og to varmekilder på tur, kan fisken godt dampes i den ene kjelen. Legg fiskestykkene på noen kvister, slik at fisken ikke dekkes av vannet, men bare damper ferdig.
- Dette er en god hverdagsmiddag som er enkel og rask å lage hjemme på kjøkkenet også!